

REVISTA CENTRULUI DE STRATEGII APLICATE

DIPLOMACY & INTELLIGENCE



Nr. 9 (iunie 2017)



REVISTĂ DE ȘTIINȚE SOCIALE, DIPLOMAȚIE ȘI STUDII DE SECURITATE

Bordul editorial	
Laura RITEȘ - Director Direcția Procedură Legislativă, Sinteze și Evaluări la Camera Deputaților Ionuț IFRIM – Conf. Univ. Dr., cercetător științific la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române Adrian CĂMĂRĂȘAN – Lect. Univ. Dr., Șef serviciu Protecția informațiilor clasificate la Autoritatea de Supraveghere Financiară Corina Georgiana ANTONOVICI – Lect. Univ. Dr, Facultatea de Administrație Publică, Școala Națională de Studii Politice și Administrative Mihai MĂRGĂRIT – Consilier parlamentar la Camera Deputaților Sarmiza ANDRONIC - Lector la Institutul Diplomatic Român Mariana CAPOTĂ – Consilier parlamentar la Camera Deputaților Ruxandra RÎMNICEANU – Dr. ing. expert INFOSEC Andy Constantin LEOVEANU - Lect. Univ. Dr, Facultatea de Administrație Publică, Școala Națională de Studii Politice și Administrative Dorin–Marinel EPARU - Lector Universitar, Departamentul Operații Întreprinse, Studii Strategice și de Securitate, Facultatea de securitate și apărare, Universitatea Națională de Apărare „Carol I” Florin Marius POPA – Lector Univ. Dr., Facultatea de Administrație Publică, Școala Națională de Studii Politice și Administrative	
Redactor Șef	
Valeriu ANTONOVICI – Cadru Didactic Asociat la Facultatea de Științe Politice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative	
Redactor Șef Adjunct	
Petrică-Mihail MARCOCI - Lect. Univ. Dr. Academia de Poliție „Al. I. Cuza”	
Secretar General Redacție	
Ionuț RITEȘ – Drd. Universitatea de Vest din Timișoara	
Președinte de onoare	
Ștefan GLĂVAN - Prof. Univ. Dr. Ambasador	
Tehnoredactare	
Diana COSTAȘ, Ionut Carol LOGOFĂTU, Anca CROITORU, Vornicu GEORGIANA, Daniela BULEARCĂ, Iuliana FOLTEA, Cristina SAVASTRE, Cristi-Alexandru FILIP, Theodora-Cătălina RADU, Vlad IRIMIE, Diana NEAGOE, Mihai SANDU	

Drepturile de autor rămân în proprietatea autorilor.

ISSN 2344 – 3650

Indexări în baze de date:



Scientific Indexing Services



CUPRINS

Camelia – Elena Ivan	Terorismul, expresie a violenței manifestate Terrorism, expression of manifested violence	3
Dorin-Marinel EPARU	Mediul de securitate contemporan – caracteristici și trăsături definitorii - (<i>studiu</i>) Contemporary Security Environment - fundamental characteristics and traits- (<i>study</i>)	12
Glont I. Oana Ramona	Strategia unui stat de a contracara terorismul A strategy to counter terrorism state	24
Mihai Ion Benga	Războiul informațional al Federației Ruse Russian Intelligence War	32
CIOBANU VLAD- ADRIAN	Importanța cooperării sino-europene în contextul global actual The importance of sino-european cooperation in the current global context	42
Recenzie de carte		
Delia Ioana	<i>Managementul diplomației economice</i> , suport de curs – Universitatea Româno Americană, 2015	
COSTAN/LENGHEL	Marius Petrescu, Neculae Nabarjoiu, <i>Managementul informațiilor</i> , Editura Bibliotheca, 2006	48
Ionuț RITEȘ	Vasile Adrian Cămărășan, "Informații Clasificate", editura CA Publishing, Cluj-Napoca în anul 2013.	57



TERORISMUL, EXPRESIE A VIOLENȚEI MANIFESTATE

TERRORISM, EXPRESSION OF MANIFESTED VIOLENCE

Ph.D. Camelia – Elena Ivan¹

Noțiunea de terorism a apărut încă de la sfârșitul deceniului al șaselea al secolului trecut afișând o stare de spirit propice violenței, când indivizi sau grupuri s-au pronunțat pentru recurgerea la terorism, ca semn al denaturării activității proletariatului, susținând că acesta a trecut la reformism, fiind necesar ca rolul său avangardist să fie preluat de intelectualii tineri care urmau să apeleze la forme de manifestare radicale (inclusiv la acte de terorism). Terorismul reprezintă o strategie violentă, utilizată cu scopul de a promova dezordinea și restrângerea drepturilor fundamentale ale omului. Diferitele entități teroriste utilizează violența pentru a instala anxietatea și pentru a paraliza ordinea de drept instituită într-un stat. Scopul general al acțiunilor teroriste este acela de a conduce la dezmembrarea societății, la crearea unor poli de influență de esență criminală, patologici, cu un puternic caracter propagator.

Cuvinte cheie: terorism, violență, securitate, tinta

The notion of terrorism has emerged since the end of the sixth decade of the last century displaying a mindset conducive to violence when individuals or groups have advocated the use of terrorism as a sign of distortion activity proletariat, claiming that it passed reformism the requirement that the vanguard role to be taken by young intellectuals who were resorting to radical manifestations (including terrorism). Terrorism is a violent strategy used in order to promote disorder and restriction of fundamental human rights. The various terrorist entities use violence to install anxiety and to paralyze the legal order established in the state. The overall purpose of terrorist actions is to lead to the dismantling of society, the creation of centers of influence essentially criminal, pathological, with a strong propagator.

¹ Școala Doctorală Economie și Afaceri Internaționale, Academia de Studii Economice București, România, Email: ivan.cameliaelena@gmail.com

Keywords: terrorism, violence, security, goal

Fenomenul terorismului reprezintă o nuanță particulară a manifestării violenței, opțiune acceptată de marea majoritate a analiștilor și cercetătorilor din acest domeniu atât de controversat și dificil a-l plasa într-o matrice riguroasă, definiție.

Una dintre principalele cauze ale preocupărilor legate de delimitarea celor doi termeni – terorism și violență – poate fi aceea conform căruia violența poate fi utilizată și în mod legitim, atunci când scopul urmărit vizează apărarea unor valori sau obiective care se bucură de legitimitate, în fața unei amenințări exercitate de o persoană sau grup de persoane. Se poate afirma că fenomenul terorismului este asociat cu promovarea și utilizarea violenței, în scopul atingerii unor obiective contrare oricărei norme la toate nivele societății – stat, grup de persoane, persoană.

În privința noțiunii de terorism, o notă aparte se asociază conceptului de impunere prin forță în condiții de teamă generalizată, definind caracteristicile de fond ale violenței și

anume ilegalitatea acțiunilor, exercitarea violenței de către anonimi, în mod clandestin, excluzându-se loviturile de stat și revoluțiile; violența sistematică, exercitată prin constrângere, episoade violente cum ar fi asasinatelor; îndreptarea acțiunilor violente către ordinea de drept; motivarea de esență politică excluzând loviturile de stat și revoluțiile.

Literatura de specialitate diferențiază contextul dintre caracteristicile luptelor pentru eliberare ale popoarelor aflate sub dominație străină și cele ale luptelor pentru integritate teritorială.

Terorismul reprezintă o strategie violentă, utilizată cu scopul de a promova dezordinea și restrângerea drepturilor fundamentale ale omului. Diferitele entități teroriste utilizează violența pentru a instala anxietatea și pentru a paraliza ordinea de drept instituită într-un stat.

Originile terorismului contemporan le regăsim în mișcarea Noua Stângă ("emigrată" din Stânga

Leninistă), acuzată de “îndepărtare” sau chiar de “pierderea spiritului revoluționar” încă de la început, Noua Stângă s-a pronunțat pentru folosirea violenței, afirmând că aceste acțiuni sunt cele care generează apariția și dezvoltarea premiselor unei revoluții.

Noua Stângă a apărut pe bătrânul continent la sfârșitul deceniului al șaselea al secolului trecut afișând o stare de spirit propice violenței, curent ce a continuat să se dezvolte în condițiile incapacității de dezvoltare socio-economică a celor două puteri ale Europei: Germania și Franța. În acest sens, indivizi sau grupuri s-au pronunțat pentru recurgerea la terorism, ca semn al denaturării activității proletariatului, susținând că acesta a trecut la reformism, fiind impetuos că rolul său avangardist să fie preluat de intelectualii tineri care urma să apeleze la forme de manifestare radicale (inclusiv la acte de terorism).

Acest curent consideră că revoluția prin terorism viza instaurarea unei epoci în care toate valorile sociale

comuniste trebuiau răsturnate, negate, supuse oprobiului social, dând hegemonia individualismului absolut și promovate de unele state precum URSS, Libia, Iran, Siria și Cuba.

De-a lungul istoriei contemporane s-au identificat grupuri și indivizi care și-au organizat și derulat acțiunile în mod autonom. Totodată, fenomenul terorism a implicat organizații de tip criminal, cu activități specifice criminalității organizate (trafic de droguri, armament sau ființe umane).

Sursa apariției terorismului contemporan este regăsită în organizația Mai 1968, punctul de plecare al unor organizații de factură marxist-leninistă care s-au ridicat împotriva prezenței americane în Europa, militând pentru valorile socialismului revoluționar.

Din punct de vedere ideologic, o atracție deosebită spre terorism se observă din partea “lumii a treia” argumentul fiind reprezentat de acordarea ajutorului acestor popoare din partea unor state islamice.

De multe ori intențiile teroristilor au vizat granița dintre normal și patologic, principiile acțiunilor teroriste nerelevând vreo opțiune clară de ordin moral sau politic.

Din analiza declarațiilor unora dintre teroriștii reținuți și interogați de forțele de securitate s-a constatat că ideologia reclamată în cursul interogărilor este doar simpla teorie, un conținut lipsit de instrumentele atingerii scopurilor propuse. Analizând fragmentele unora din discursurile teroriștilor, se disting puncte de incidentă cu ideologia voluntar – cumunistă, identificându-se “crize de nerăbdare”, apropiate sau identice lozincii de natură maoistă “aici și acum”. În același timp se pot remarca esențele acționale care guvernează această gândire specifică, scopul final fiind acela de a induce starea de anxietate în rândul populației și de a crea un climat cu valențe distructive.

Scopul general al acțiunilor teroriste este acela de a conduce la dezmembrarea societății, la crearea unor poli de influență de esență

criminală, patologici, cu un puternic caracter propagator.

Terorismul nu este interesat de apariția unei stări sociale intenționate, ci o provoacă și întreține încercând, propaganda făcută în mediile sociale, să convingă lumea despre inutilitatea ordinii existente, spre deosebire de “confortul social” lăsat prin restaurarea unei noi ordini sociale prestabilite.

Obiectivele actului terorist se pot încadra într-o paletă destul de variată cuprinzând instituții statale precum: parlamente, guverne, policitul sindical, instanțele de judecată, instituții cu rol în asigurarea securității naționale și ordinii publice, exponenți ai economiei naționale (structuri bancare, industriale, societății comerciale etc).

Publicitatea este una dintre piesele de rezistență ale tacticii teroriste, teroriștii urmărind realizarea unei reclame gratuite prin intermediul canalelor media, conferindu-le prin aceasta un avantaj psihologic, exploatat, cu precădere, în cadrul apelării la acțiuni de șantaj, de exemplu obținerea eliberării unui ostatic.

Pentru a se putea manifesta ca fenomen, terorismul are nevoie de toleranță, existând chiar unele încercări izolate de violență teroristă asupra unor reprezentanți ai autorităților din interiorul unor state totalitare.

Un reputat analist, Alex P. Schmid, în studiul său cu privire la terorismul politic (1988) fiind preocupat de formarea unei definiții a termenului “violență”, a concluzionat: “Terorismul este un mod de acțiune generat de anxietate care constă în folosirea repetată a violenței de către un grup clandestin ori semiclandestin, sau de un stat, din motive idiosincratice, politice sau criminale (prin urmare, țintele directe ale acțiunilor violente nu sunt țintele principale ale celor care le desfășoară) victimele sunt fie întâmplătoare, fie alese ca reprezentative pentru un anumit grup de populație (victime selective) și servesc ca generator de mesaj către cercurile vizate cu adevărat”.

Cercetătorii domeniului acordă un spațiu tot mai generos inechității sociale, ca motivație și sursă a violenței

în general și terorismului în special. Motivul absolut este faptul că se înregistrează o discrepanță din ce în ce mai accentuată între păturile bogate și cele sărace, cu rădăcini sociale ce datează de peste 200 de ani.

Astfel, înainte de 1750, odată cu începutul evoluției industriale, populația angrenată în activități manufacturiere – așa zisa “lumea a treia” furniza peste 70% din producția manufacturată, la nivel mondial, în timp ce Europa, Japonia și Statele Unite ale Americii contribuiau, împreună, doar cu un procent de aproximativ 27% la aceasta producție. Anul 1900 găsește aceleași zone geografice cu 88% din producția manufacturată mondială.

Acest eveniment în structura producției manufacturiere avea să se restrângă dramatic asupra standardului de viață în diferite zone, iar aceasta tendință fiind de natură să creeze o deficiență tot mai mare în materie.

Prăpastia economică și inechitatea dintre state, sunt considerate principalele motive ale escaladării oricărei forme de violență, inclusiv cea

a terorismului. Cu prilejul apariției articolului “A structural theory of imperialism” în 1971, profesorul norvegian Johan Vicent Galtung, se referă la impactul imperialismului asupra societății, de natură să ofere răspunsuri importante asupra modului în care inegalitatea dintre state și inechitatea din interiorul acestora pot fi cauze generatoare ale fenomenului terorismului.

Orice acțiune ce implică violența, executată în mod premeditat este importantă doar în contextul existenței unei finalități evidente, violența devenind expresia unei patologii distructive. Privind terorismul ca finalitate, se poate spune că funcționează și devine important pe fondul acțiunii “țintei” vizate, inițial prin planificarea detaliilor actului violent, caracterizat prin pierderea sprijinului politic al celorlalți semenii și pierzându-și capacitatea politică pentru care a fost vizat.

În mod firesc, reușita unui act terorist este dependentă intrinsec de modalitatea de răspuns a “țintei”,

rezolvarea interpretării acestui fenomen trebuind dedusă din sinteza psiho-comportamentală a țintei și nu a actorilor episodului terorist.

Introspecția acestui fenomen complex, conduce la ideea că terorismul nu poate fi oglindit conceptual, într-un text cu un conținut specializat, cercetarea domeniului de referință rămânând obiect de studiu multidisciplinar cu accent pe segmentele socio - juridice și securitar – militare (drept, sociologie, științe militare) cu aportul științific corespunzător.

BIBLIOGRAFIE

1. Anduș Anghe, 11 Septembrie 2001 – Provocarea secolului XXI

- în materie de terorism, Editura Ministerului de Interne, 2001
2. Bassan Tibi, Conflict and War in the Middle East: From Interstate War to New Security, ediția a II-a, Macmillan Press Ltd, Basingstoke și Londra, 1988
 3. Carupbell, David, Dillon, Michael, The political subject of violence, Manchester University Press, Manchester and New York, 1975
 4. Colas, Dominique, Genealogia fanaticianului și a societății civile, traducere de Cristina Arion, Mircea Scure și Alina Vasile, Editura Namira, București 1998
 5. Cohn, Norman, The Pursuit of Millennium: Revolutionary messianism in medieval and Reformation Europe and its bearing on modern totalitarianism, New York 1961
 6. Cooper, What is a terrorism: a psychological perspective, legal Medical Quarterly, 1997
 7. Crenshaw, Mautha, The Causes of Terrorism, în publicația Comparative Politics, 1981
 8. Dobson Christopher și Payne Ronald, The Terrorists, Fact on File, Inc, New Yprk 1982
 9. Dobson Christopher și Payne Ronald, Armele terorii. Terorismul internațional în acțiune – Basingstoke, 1979
 10. Eichelman B, Soskis D.A., Reid W.H, Terrorism: Multidisciplinary Denojectivos, American Poychiatic Press Inc, Washington D.C. 1983
 11. Franco Ferracuti și Wolfgang F.: The subalture of Violence in the sociology of Crime an Deliguenay, 1970.

Mediul de securitate contemporan – caracteristici și trăsături definitorii -

(studiu)

Contemporary Security Environment -fundamental characteristics and traits-

(study)

Col. Dr. Dorin-Marinel EPARU *²

Abstract: Lumea de azi prezintă o imagine contradictorie în care, alături de zonele prospere din punct de vedere economic, caracterizate prin stabilitate și tendințe de integrare, încap și regiuni sărace, instabile, aflate la un pas de dezintegrare. În acest context, amenințările globale nu au dispărut, nu s-au micșorat ci s-au modificat.

Pericolul războiului a fost înlocuit cu o multitudine de factori de risc a căror importanță variază de la o situație la alta, de la o regiune la alta. Instabilitatea s-a extins și în Europa, nu numai în zonele tradiționale cunoscute din Orientul Mijlociu și Apropiat, Asia și Africa. Așadar, conflictele au devenit explozive și duc la o gamă întreagă de crize interne și internaționale care au rădăcini sociale, etnice, religioase sau economice.

² conferențiar universitar, comisia didactică nr. 1 „Științe militare. Studii strategice și de apărare” / ales Director la Departamentul Operații Multinaționale, Studii Strategice și de Securitate / Facultatea de securitate și apărare, dorineparu@gmail.com, mobil:0723544096

Cuvinte cheie: mediul de securitate, conflicte, factori de putere, globalizare, coerența acțiunilor

Abstract: Today's world presents a contradictory picture in which, alongside economically prosperous areas characterized by stability and integration trends, there are also fragile, unstable regions that could be very easily placed into failing areas with a deep accent of disintegration. In this context, global threats have not disappeared or diminished, but they have changed.

The danger of war has been replaced by a multitude of risk factors, the importance of which varies from one situation to another, from one region to another. Instability has spread not only in the traditional areas as the Near East, Middle East, Asia and Africa, but also in Europe. Therefore, the conflicts have become explosive and lead to a whole range of domestic and international crises that have social, ethnic, religious or economic roots.

Keywords: security environment, conflicts, power factors, globalization, consistency of actions

Introducere:

Mediul de securitate contemporan este caracterizat de transformări substanțiale, care necesită adaptarea criteriilor clasice de analiză a securității internaționale. Cu toate că o „ciocnire a civilizațiilor”, așa cum a fost sugerată de Samuel P. Huntington (*Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, pp.164-273), a fost infirmată de evoluția relațiilor internaționale după anii '90, iar schimbarea balanței de putere prin intermediul unor războaie devastatoare de genul celor din secolul al XX-lea este destul de improbabil să se producă cel puțin pe termen mediu și scurt, mediul internațional nu este caracterizat de o stare de securitate care să fie la nivelul așteptărilor. Noile provocări la adresa securității, generate de suprapunerea unor fenomene precum globalizarea, pe de o parte și fragmentarea națiunilor, pe de altă parte, se adaugă unor forme clasice de riscuri și vulnerabilități regionale.

Se mențin focare de tensiune tradiționale, dar modul lor de dezvoltare este influențat în mod intrinsec de apariția unor riscuri ne-convenționale și transfrontaliere, precum terorismul, crima organizată și proliferarea armelor de distrugere în masă.

Deși frecvent întâlnită în discursul oamenilor politici și în documentele oficiale aparținând deopotrivă statelor și organismelor internaționale de securitate, literatura de specialitate oferă relativ puține definiții ale sintagmei *mediu de securitate* care să reflecte o accepțiune comună a înțelesului atribuit acesteia.

Astfel, unele curente de opinie consideră mediul de securitate ca fiind „un concept relațional, ce presupune o adaptare și o ajustare permanentă a unui set de parametri interni (economico-sociali, politici, militari, juridici, culturali și morali) la condițiile mediului internațional, un proces cu o dinamică fluidă, orientat spre

prezervarea spațiului, idealurilor și valorilor comune și, totodată, punerea acestor elemente într-un echilibru stabil, neafectat de factori de risc sau de amenințări.” (Mircea Mureșan 2006, p. 41) Totodată, studiul literaturii de specialitate a relevat faptul că acest concept este abordat de către unii autori din perspectiva sistemică a conceptului de rețea, unde „efortul principal al cunoașterii, în această nouă etapă de creștere rapidă și masivă a conexiunilor și interdeterminărilor, trebuie axat pe identificarea și evaluarea elementelor sau zonelor de impact, deci a efectelor și, deopotrivă, a efectului de rețea”(Gheorghe Văduva, 2008, p. 6.).

Din acest punct de vedere, două **caracteristici** îi sunt specifice mediului de securitate, respectiv *integralitatea*, manifestată ca tendință a subsistemelor și proceselor spre integrare, și *fractalitatea*, tendința de fracturare, de spargere a unităților și (re)construirea unor noi tipuri de identitate a subsistemelor, care se pot constitui fie

ca părți ale sistemului, fie ca elemente care se opun întregului.

Însă, în opinia mea, cea mai potrivită definire a *mediului de securitate contemporan* este cea care îl descrie drept „totalitatea sistemelor, factorilor și proceselor politice, economice, sociale, informaționale și militare care interacționează, creând un spațiu caracterizat de anumite constante și de mai multe variabile. Constantele se constituie din acele repere de bază care asigură stabilitate, coerență și funcționalitate sistemelor, iar variabilele rezultă din procesualitatea acestor sisteme ...”(Eugen Bădălan, Valentin Arsenie, Gheorghe Văduva, 2005, p. 314.).

1. Mediul de securitate – transformări sistemice

Abordarea riscurilor neconvenționale după încheierea antagonismului bipolar impune necesitatea unor noi tipuri de solidaritate internațională. Transformările profunde ale începutului de secol se află într-o

relație de proporționalitate directă atât cu creșterea rolului comunității internaționale în prevenirea conflictelor, managementul și soluționarea crizelor cât și cu extinderea geografică a procesului de democratizare.

De asemenea, transformările din ultimii ani ale sistemului european și mondial, precum și ale actorilor din interiorul sistemului tind să estompeze tot mai mult distincția clasică dintre politica internă și politica externă.

Faptul că problemele interne ale unor țări constituie preocupări internaționale curente, iar politica internă a statelor se află sub *“lupa marilor puteri”* demonstrează întrepătrunderea dintre politicile interne și cele externe, având drept consecință adâncirea continuă a interdependențelor, proiectarea intereselor unor grupuri interne pe plan extern, menținerea disputelor dintre protagoniști cu privire la caracterul unipolar sau multipolar al viitoarei arhitecturi de securitate globală și continuarea procesului de

restructurare și adaptare a principalelor organisme de securitate mondială și regională pentru a răspunde adecvat noilor provocări.

Se evidențiază tendința factorilor de putere de a spori importanța structurilor în care dețin rolul principal în scopul asigurării unei poziții avantajoase în noua arhitectură de securitate și, implicit, competiția pentru afirmarea și consolidarea noilor centre de putere care să determine evoluția lumii și stabilirea noii ordini internaționale.

Lumea democratică *„tinde să devină, paradoxal, tot mai exclusivistă și mai intervenționistă”*, ceea ce impune o regândire a valorilor fundamentale, ca independența și suveranitatea, care va trebui să fie promovate într-un mediu, ce, aparent, tinde să le nege tot mai mult, în sensul lor clasic.

Fără îndoială că asistăm la schimbări evidente și perceptibile în mediul de securitate și care ne pot ajuta să avem o previziune pe un interval de timp rezonabil și relativ redus. În același timp însă, evoluțiile

pe termen mediu și lung, în ceea ce privește securitatea, rămân incerte și greu de anticipat. Totuși, atâta timp cât statele vor rămâne elementul central și reprezentativ în sistemul internațional este de așteptat ca percepțiile lor privind amenințările la adresa securității, precum și soluțiile adoptate pentru a răspunde acestor provocări să rămână relevante pentru orice tip de analiză de securitate.

2. *Trăsături ale mediului de securitate contemporan*

Globalizarea, integrarea europeană și euroatlantică, preocupările Federației Ruse de a dobândi un rol de decizie în problemele internaționale, afirmarea tot mai puternică a țărilor asiatice în viața politică mondială, preocupările privind stabilizarea Afganistanului, adoptarea în unanimitate a unei rezoluții a Consiliului de Securitate al ONU privind Irakul și interesul exprimat de guvernul interimar irakian pentru continuarea sprijinului internațional

referitor la asigurarea stabilității țării, la care se adaugă faptul că în zona balcanică se mențin încă multe probleme divergente, situația din Orientul Mijlociu, marcată de o diversitate de dispute de natură politică, economică, etnică și religioasă, amenințări și conflicte, deschise și potențiale, regiunea Mării Negre care rămâne un spațiu de importanță strategică și de interes economic, cu multe conflicte latente, care nu vor cunoaște rezolvări în viitorul apropiat, sunt câteva elemente ce caracterizează evoluția actualului mediu de securitate.

Procesul de globalizare, care poate fi definit, ca integrare transnațională, este în continuă dezvoltare, aspect demonstrat de cele două procese istorice de extindere petrecute în anul 2004, a celor două organizații de securitate, NATO și UE, precum și de perspectiva evoluției raporturilor dintre acestea. În cadrul acestora se manifestă o serie de tendințe de “globalizare a securității” prin mecanismele de implicare militară

ale SUA, coalițiilor, precum și a NATO în diferite regiuni ale lumii.

Aceste evoluții ale măsurilor de securitate se dezvoltă pe două dimensiuni principale, respectiv, una *“reactivă”* (prin declanșarea și angajarea în intervenții militare împotriva unor state generatoare de riscuri) și o alta, relativ nouă, *“anticipativă și preventivă”*, legată de abordarea într-o manieră extinsă a surselor de risc, prin lansarea unor formule de parteneriat.

Totodată, ciocnirile tradiționale de interese în zone considerate de importanță vitală se suprapune acestui fundal și contribuie la lărgirea spațiului de insecuritate cotidian. Pe acest fond, conflictele violente intrastatale și interstatale alimentate de intoleranța religioasă și etnică, exacerbară naționalismului și a pozițiilor revanșarde sunt mai posibile și mai probabile în zonele slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare ale lumii, unde capacitatea de guvernare a statelor este slabă ori unde, în unele cazuri, avem de-a face

cu state eșuate din acest punct de vedere.

Se poate aprecia că actualul mediu de securitate are următoarele **trăsături**:

a) disoluția bipolarității și intrarea într-o nouă fază. În această perioadă, doar Statele Unite ale Americii au dovedit capacități și posibilități reale de implicare eficientă în gestionarea problemelor majore ale omenirii, fiind considerate ca singura superputere politică, economică, financiară și militară credibilă și viabilă. În aceste condiții, caracteristica actualei perioade o reprezintă unipolaritatea;

b) afirmarea tot mai evidentă a Uniunii Europene ca factor de stabilitate și progres, dezvoltarea economică și militară accelerată a Chinei, precum și ofensiva diplomatică a Rusiei, pentru care starea de *“veghe”* față de problemele majore ale lumii s-a terminat, sugerează că noul sistem de securitate internațională se va edifica pe o structură multipolară ;

c) apariția și consacrarea unor actori internaționali non-statali. Având

ca principale trăsături lipsa apartenenței la un areal geografic, conducerea după reguli și norme specifice și raportarea la alte valori decât cele naționale, aceștia tind să controleze și să gestioneze domeniile și sectoarele emblematice ale puterii: tehnologia ultraperformantă, economia, finanțele și, nu în ultimul rând, resursele energetice;

d) apariția unor noi tendințe în dezvoltarea și funcționarea instituțiilor și organizațiilor politice, economice și de securitate internaționale:

- ◆ trecerea de la funcția de apărare colectivă la cea de securitate colectivă presupune nu numai concepte noi dar și structuri și modalități de acțiune adecvate. Ca atare, NATO și-a dezvoltat și își perfecționează atât strategia de integrare și cooperare, cât și pe aceea de consultare cu Federația Rusă în problema cu Ucraina, concomitent cu asumarea de responsabilități dincolo de aria sa de cuprindere;

- ◆ apariția unor tendințe de gestionare a crizelor pe considerente

regionale. Organizații cum sunt ONU sau OSCE încurajează preluarea de mandate pentru îndeplinirea unor misiuni internaționale de către coaliții sau organizații regionale. În aceste condiții, este evident că, pe lângă strategiile politico-militare sau alianțele politico-economice ce se construiesc astăzi pentru promovarea intereselor naționale de securitate, sistemul politic al relațiilor internaționale trebuie să suporte câteva modificări, respectiv:

- ◆ reformarea instituțiilor politice internaționale și regionale, adaptarea lor la noile perspective geopolitice;

- ◆ relansarea credibilității și autorității instituțiilor politice internaționale. Dintre acestea, ONU îi revine un rol deosebit în promovarea unui sistem al relațiilor internaționale, care să aibă ca valori fondatoare democrația, toleranța, recunoașterea diversității și coexistenței civilizațiilor și culturii democate, încurajarea și susținerea statelor care promovează democrația și pacea;

◆debirocratizarea, transparența și eficiența decizională în instituțiile internaționale;

◆redefinirea noilor valori și ținte ale politicii internaționale în condițiile dispariției bipolarismului și ale noilor provocări geostrategice pe care le aduce globalizarea neoliberală;

◆refirmarea unei noi filozofii a politicii relațiilor internaționale, fundamentată pe principiul multipolarismului acceptat. Această perspectivă este una de viitor, atâta timp cât între SUA și celelalte puteri mondiale sau regionale se realizează un parteneriat politic concurențial;

◆redefinirea rolului politic și militar al NATO, astfel încât să nu intre în contradicție sau să nu se suprapună peste misiunea altor instituții internaționale.

◆soluționarea politică durabilă a diferendelor din Orientul Mijlociu, în special a conflictului israeliano-palestinian și a situației din Siria;

◆solidarizarea activă a statelor dezvoltate cu țările aflate în

regiuni defavorizate. Mobilizarea de resurse financiare și economice pentru țările sărace, sărăcia fiind, poate, al doilea flagel cu care se confruntă omenirea, în prezent. Susținerea unei dezvoltări asistate, pe principii politice și, mai degrabă, umaniste, decât economice, a regiunilor subdezvoltate ale planetei;

◆promovarea unui document de politică internațională, care să definească lupta împotriva terorismului ca prioritate a relațiilor politice internaționale și care să ofere instrumente politice, economice și militare de a exercita presiuni pentru descurajarea aliaților reali și potențiali ai terorismului internațional;

◆o voință politică hotărâtă a guvernelor statelor democratice de a nu mai avea nici un fel de relații cu regimuri politice dictatoriale sau mișcări politice cu potențial terorist.

Secolul al XXI-lea a deschis o eră nouă în politica internațională, în care securitatea și, implicit, competiția pentru afirmarea și consolidarea noilor actori în jocul puterii mondiale ocupă

locul central în determinarea evoluției lumii și stabilirea noii ordini internaționale. Pacea, securitatea și stabilitatea spațiului european și euroatlantic, solid implementate prin acțiunea comună, dar și independentă a celor două organizații – NATO și UE -, impun, în condițiile gravelor amenințări actuale la adresa libertății și existenței umane, luarea în considerare a unor **priorități** complementare, care să le consolideze, să acorde globului șansa unei cooperări mai largi, unei dezvoltări neîngrădite de nici un pericol în deceniile care urmează.

Între aceste priorități, apreciem că e necesar a fi luate în calcul cel puțin următoarele trei elemente:

♦ *coerența acțiunilor* partenieriale și internaționale ale NATO și UE, de natură să ofere un cadru mai eficient demersurilor securitare ale acestora, o finalitate sporită eforturilor de îngrădire și combatere a terorismului transfrontalier, a folosirii armelor de nimicire în masă și armelor

neconvenționale, a extinderii crimei organizate;

♦ *consistența acțiunilor* militare și civile, politice, economice, sociale, diplomatice, științifice, culturale și de altă natură ale UE și NATO dedicate întăririi stabilității și securității continentului, progresului și prosperității acestuia;

♦ *realizarea unor angajamente* politice pe termen lung ale statelor membre ale celor două organizații de a conlucra strâns în combaterea gravelor pericole și amenințări din mediul de securitate internațional.

Complementaritatea acestor priorități este mai mult decât necesară, în condițiile în care, la nivelul continentului, al Alianței și Uniunii Europene, cel puțin între “grei”, dar și între noii membri din Estul continentului și vechii membri din Vest, există încă divergențe și deosebiri de vederi care grevează într-o oarecare măsură asupra *Politicii de securitate și apărare comune*, a *Inițiativei privitoare la capacități*, afectând procesul dezvoltării lor congruente viitoare și, implicit,

modul solidar, ferm, elaborat în care se abordează confruntarea cu terorismul.

Concluzii:

Complexitatea mediului internațional de securitate a condus cercetătorii la concluzia că, astăzi, „securitatea nu mai poate fi analizată în termeni de alegere politică, de capacități și intenții ale unui stat, ci vulnerabilitățile, riscurile, pericolele și amenințările la adresa securității au căpătat acum o semnificație sistemică” (Alexandra Sarcinschi, 2005, p. 5.).

Această afirmație ne conduce la ideea că mediul contemporan de securitate are o structură complexă a cărei evoluție este dependentă de o multitudine de factori naționali, regionali și internaționali. Pe de altă parte, dacă în perioada Războiului Rece principalul pericol specific mediului de securitate era considerat a fi o potențială confruntare militară între cele două blocuri militare cu punctul ei culminant – confruntarea

nucleară, la acest început de mileniu, agenda securității actorilor internaționali evidențiază o schimbare majoră de paradigmă, preocupările exprimate în studiile și discursurile de securitate incluzând noi și multiple concepte precum: *securitatea individului*, *securitatea energetică*, *securitatea mediului* etc. (Constantin Popescu, 2014, p.74).

Astfel, se evidențiază, în viziunea noastră, o altă caracteristică definitorie a mediului de securitate contemporan, și anume reevaluarea permanentă a metodologiei de analiză și studiu a securității, impusă atât de transformările permanente și profunde ale mediului internațional de securitate, cât și de schimbările de paradigmă apărute de-a lungul timpului. În acest sens, asistăm la extinderea definiției securității de la indicatorul securitate militară la o întreagă agendă a securității (umană, socială, politică, economică, ecologică, militară și de altă natură).

Drept urmare, apreciez că mediul de securitate este un concept

integrator, care poate fi definit ca rezultat al evoluțiilor istorice, militare, culturale, economice, instituționale, geopolitice, care au impact asupra comunităților umane și asupra individului, ca subiect și obiect de referință al securității. În fața atâtor schimbări geopolitice, strategice și tehnologice, a complexității amenințărilor asimetrice și transfrontaliere, implementarea și evoluția conceptului de spațiu european unic de securitate și cooperare s-au dovedit că sunt și rămân o necesitate. Conceptul presupune un dinamism și o capacitate sporită de gestionare a crizelor, de restabilire a păcii, de desfășurare a operațiilor umanitare sau de evacuare a resortisanților.

Bibliografie selectivă:

Alexandra Sarcinschi, *Elemente noi în studiul securității naționale și*

internaționale, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005;

Constantin Popescu, *Concepte strategice specifice mediului de securitate contemporan*, Editura Universității Naționale de Apărare „CAROL I”, București, 2014;

Eugen Bădălan, Valentin Arsenie, Gheorghe Văduva, *Eseu despre arta strategică*, Editura Militară, București, 2005;

Gheorghe Văduva, *Simetria, disimetria și asimetria în conflictele militare actuale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2008;

Mircea Mureșan et al, *Securitatea Europeană la începutul mileniului III*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2006;

Samuel P. Huntington, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Editura Samizdat, București, f.a.

STRATEGIA UNUI STAT DE A CONTRACARA TERORISMUL A STRATEGY TO COUNTER TERRORISM STATE

Glont I. Oana Ramona

Abstract: Terorismul mileniului trei este asemuit unui razboi nedeclarat, fara un dusman précis, fara o confruntare si fara linii de front clar marcate.

Strategia solicita comunitatii internationale sa furnizeze asistenta tehnica pentru identificarea lipsurilor sau vulnerabilitatilor , pentru a oferi posibilitatea unui schimb de informatii si pentru networking care ar putea duce la cooperare interstatala, la schimbul de bune si eficiente practici si la cresterea constiintei publice legate de amenintarea terorismului.

Secolul XXI –lea debuteaza ca un mediu de securitate al comunicarii , cooperarii , consolidarii si integrarii fracturat periodic de explozii ale terorismului , fanatismului nationalist si fundamentalismului religios.

Summary:

Terrorism millennium is likened to an undeclared war without an enemy precisely without confrontation and without front lines clearly marked.

The strategy urges the international community to provide technical assistance to identify gaps or vulnerabilities to enable an exchange of information and networking that could lead to interstate cooperation in the exchange of good and effective practices and to increase public awareness about the threat of terrorism.

Century XXI century debuts as a security environment of communication, cooperation, consolidation and integration fractured periodic explosions of terrorism, nationalist fanaticism and religious fundamentalism.



Terorismul mileniului trei este asemuit unui razboi nedeclarat , fara un dusman precis , fara o confruntare si fara linii de front clar marcate.

Este condus de o masa amorfa de indivizi fanatizati, care opereaza in celule mici ce ies la suprafata brusc , dupa o existenta anonima normala, sinucigandu-se si omorand oameni nevinovati.

Efectul public calculat al acestor demersuri , deseori de natura subliminala , consta in instigarea (ca element central al folosirii caii violente),propaganda agitatoare (menita sa conduca indirect la savarsirea de cate violente , prin exaltarea sentimentelor de ura si razbunare), precum si pastrarea atmosferei de confruntare.

Strategia solicita comunitatii internationale sa furnizeze asistenta tehnica pentru identificarea lipsurilor sau vulnerabilitatilor , pentru a oferi posibilitatea unui schimb de informatii si pentru networking care ar putea duce la cooperare interstatala , la schimbul de bune practici si la

cresterea constiintei publice vizavi de amenintarea terorismului.

La momentul de fata , terorismul preia caracter planetar si se contureaza ca o problema globala noua, foarte periculoasa pentru intreaga comunitate internationala, fiind oportuna abordarea conceptului de terorism international in contextul globalizarii.

Terorismul international tot mai puternic ameninta securitatea tarilor si cetatenilor lo , induce consecinte politice , economice si morale , psihologic influenteaza puternic populatia , lipseste de viata multi oameni.

Particularitatea definitorie aterorismului international contemporan este cresterea numerica a crimelor pe un fundal extrem de dur si cinic in executarea lor.

Reteua terorista globala este cu atat mai periculoasa cu cat este puternic sprijinita financiar , logistic si uman de lideri politici , state cu regimuri dictatoriale sau islamist-fundamentale , oameni de afaceri cu vederi de

extrema dreapta sau extrema stanga, pro-fasciste sau pro-marxiste.

Referitor la AL-Qaeda, presedintele George W. Bush spunea ca „ zeci de mii de voluntari au fost antrenati in taberele de pregatire afganeale gruparii. Multi dintre acestia facusera doar o instructie sumara si doar cei mai inzestrati recruti trecusera intr-un stadiu avansat , fiind pregatiti pentru acte teroriste si o eventuala cooptare in AL- Qaeda”.

In acelasi timp, „mai multe mii de membri ai AL-Qaeda sunt risipite in saizeci de tari in jurul globului , iar serviciile secrete americane cred ca , in cele din urma , aceasta mare S.A. care este Razboiul Sfânt se va sparge in mici concesiuni locale : o adevarata hidra cu multe capete „.

Impotriva unui flagel global, cum a devenit terorismul, se impune un efort global.

Semnificative in acest sens, sunt aprecierile lui Ulrich Beck: „ singura solutie la problema terorismului global este cooperarea transnationala.

Secolul al XXI-lea va debuta cu un mediu de securitate al comunicarii, cooperarii, consolidarii, si integrarii, fracturat insa periodic , de explozii ale terorismului, fanatismului nationalist si fundamentalismului religios si acompaniat de criminalitatea transfrontaliera , coruptia , migratia ilegala, saracia si problemele ecologice si de mediu tot mai acute. Cu alte cuvinte , „ Problemele pentru mediul de securitate international al mileniului trei, cu precadere vor veni din zona riscurilor si amenintarilor asimetrice , neconventionale”.

Terorismul va constitui si in continuare unul dintre cele mai periculoase fenomene pentru securitatea si pacea lumii secolului al XXI-lea.

In acesta lume complexa , dinamica si turbulenta , confruntarea principala se duce intre valori fundamentale diferite , intre democrati si totalitarism si este determinata de agresiunea majora a

terorismului international de sorginte extremist religioasa, structurati in retele transfrontaliere, impotriva statelor democratice si a fortelor politice rationale din statele angajate in procesul democratizarii.

Internationalizarea terorismului pune in cauza nu numai ordinea interna a unui stat, dar insasi relatiile acestuia cu alte state.

Refugierea autorilor actelor de terorism pe teritoriul altor state duce la complicatii in relatiile internationale.

Dupa cel de al doilea razboi mondial, terorismul a cunoscut o extindere si o agravare, mai ales din cauza tentei politice care i s-a dat si a implicarii unor state in asemenea actiuni.

Drept urmare, au fost adoptate un numar de conventii, dintre care unele se refera la combaterea terorismului practicat contra sefilor de stat si a altor persoane oficiale, altele pentru a asigura securitatea in domeniul navigatiei aeriene si a navigatiei maritime.

Conventia asupra prevenirii si pedepsirii crimelor impotriva persoanelor protejate pe plan international, inclusiv agentii diplomatici (adoptata de Adunarea generala O.N.U. in 1973). Statele parti sunt tinute sa incrimineze, in dreptul lor intern, comiterea, cu intentie a urmatoarelor fapte: uciderea, rapirea sau alt act asupra persoanei sau libertatii unei persoane protejate pe plan international, un atac violent asupra sediului oficial, locuintei private sau mijloacelor de transport ale unei persoane protejate pe plan international, de natura sa puna in pericol persoana sau libertatea sa.

Conventia impotriva luarii de ostatici (adoptata la O.N.U. in 1979) prevede ca cel care sechestreaza o persoana sau o retine si o ameninta sa o omoare, o vada sau continua sa o retina pentru a constrange un stat, o organizatie internationala, o persoana fizica sau morala, sa indeplineasca un act ori sa se abtina de la acesta, ca o conditie a punerii in libertate a ostaticului,

comite infractiunea de luare de ostatici .

Statele sunt obligate sa pedepseasca asemenea infractiuni , corespunzator gravitatii lor.

Statul , pe teritoriul caruia , se afla prezumtivul infractor , il va retine si va lua masuri pentru urmarirea si finalizarea procedurilor penale impotriva lui; daca nu-l extradeaza , este obligat sa-l supuna urmaririi penale si sa-l judece , ca pentru o infractiune cu caracter grav.

Conventia internationala impotriva recrutarii , folosirii , finantarii si instruirii de mercenari(adoptata in cadrul O.N.U in 1989) defineste infractiunea ca fiind fapta de a recruta , folosi , finanta sau instrui mercenari care participa direct la ostilitati sau la acte planuite de violenta . Statele vor sanctiona asemenea infractiuni si vor coopera intre ele, pentru prevenirea si pedepsirea lor.

Conventia privind securitatea personalului Natiunilor Unite si a celui asociat (New York , 1994) a fost adoptata din cauza atacurilor

deliberate importiva personalului si din preocuparea statelor de a asigura securitatea personalului Natiunilor Unite si a celui asociat.

In conformitate cu prevederile acestei conventii , statele parti vor lua toate masurile necesare pentru a asigura securitatea personalului Natiunilor Unite si a celui asociat , vor adopta masurile necesare pentru a-l proteja , in cazul in care acesta se va afla desfasurat pe teritoriul lor , impotriva urmatoarelor infractiuni , comise in mod intentionat : crima , rapire sau orice atac asupra persoanei sau libertatii vreunui membru al personalului Natiunilor Unite sau al personalului asociat ; atac violent asupra localurilor oficiale , resedintei personale sau mijloacelor de transport ale unui membru al acestora , de natura a-i periclita persoana sau libertatea sa;amenintarea cu efectuarea unui astfel de atac , pentru a constrange o persoana fizica sau juridica de a realiza, sau de a se abtine de la realizarea unui act oarecare, incercarea de a comite un astfel de atac

, precum si participarea in calitate de complice , organizarea sau ordonarea comiterii unui asemenea atac.

Asemenea actiune este considerata de catre fiecare stat parte, ca o infractiune in raport cu propria sa legislatie interna, fiecare stat pedepsind , in mod adecvat , aceste infractiuni, cu luarea in considerare a gravitatii lor .

Sunt prevazute si regulile , dupa care fiecare isi determina competentele sale asupra acestor infractiuni , precum si masuri pentru asigurarea urmaririi penale sau a extradarii autorilor prezumtivi.

Terorismul a devenit in zilele noastre international sau transnational prin faptul ca au aparut organizatii si grupari teroriste care prin metodele folosite si intinderea actiunilor pe care le intreprind , depasesc frontierele unei tari, includ nationalitati din diferite state.

Dupa cum sublinia autorul francez George Levasseur, ,”o sursa importanta a terorismului international

cu caracter politic rezida mai ales in recrudescenta miscarilor iredentiste ,”.

BIBLIOGRAFIE

- 1.Barsky, Yehudit, Raport cu privire la terorismul international
- 2.Bodansky, Yossef. Bin Laden: The man who declared war on America , Editura Random House, New York, 2001.
- 3.Cloward, Richard si Ohlin ,Lloyde, Delicvency and Oportunity, The Free Dress, Glecoe, 1961.
- 4.Cohn, Horman, The pursuit of millennium: Revolutionary messianism in medieval and reformation Europe and its bearing on modern totalitarianism mouvements, New York 1961.
- 5.Cooper , H.H.A., What is a terrorist : a psychological perspective , Legal radical quaterly ,1997.
6. Crenshaw, Martha, Questions to be answered, Research to be appllied, Cambridge University Press, 1980.

7. Dobson, Christopher si Payhe Ronald, Armele terorii, Terorismul international in actiune , London-Basingstoke,1979.

8.Eichelman B, Soskis D. A., Reid W.H., Terrorism: Multidisciplinary perspectives , American Psychiatric Press Inc, Washington, DC,1983.

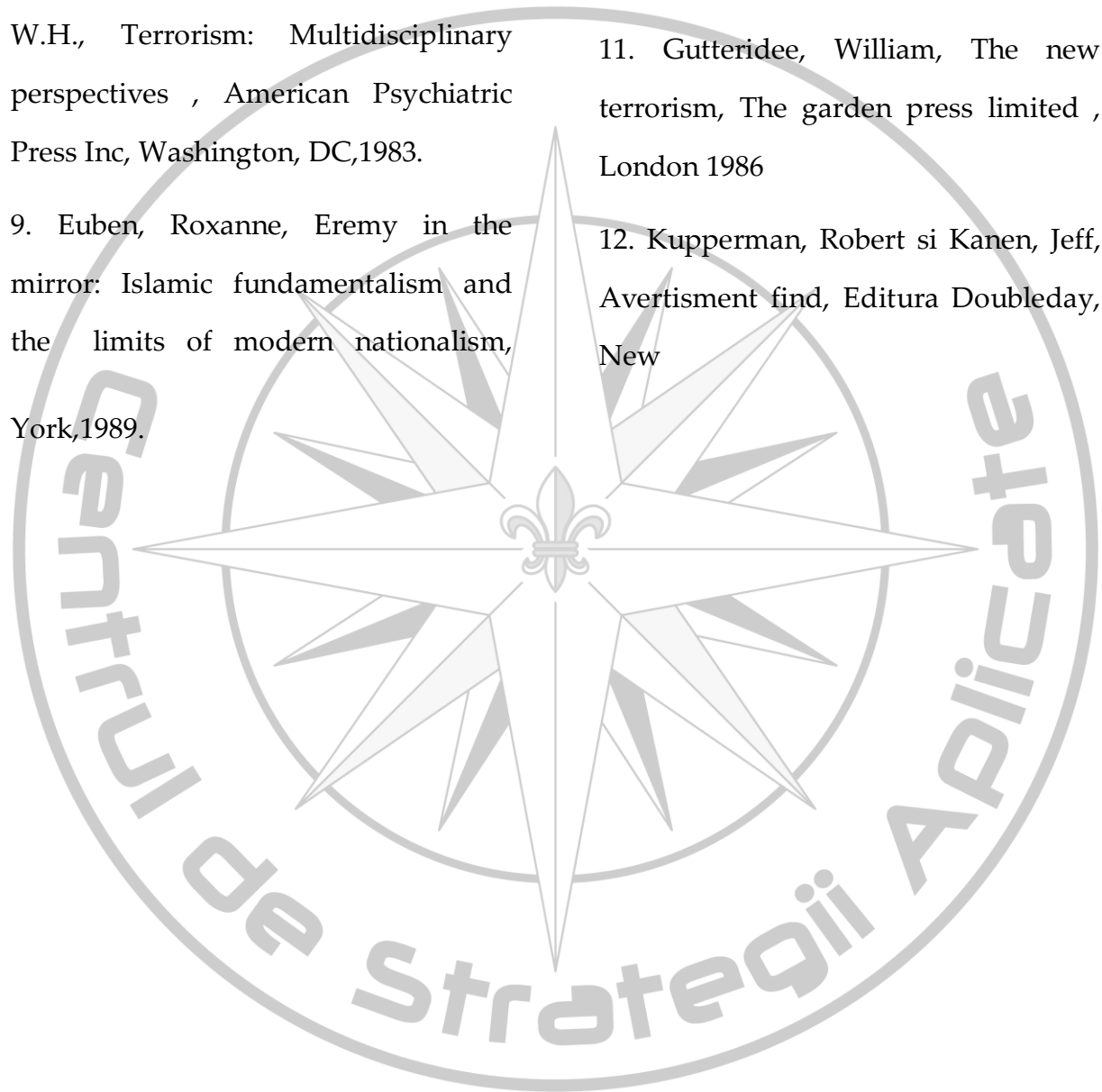
9. Euben, Roxanne, Eremy in the mirror: Islamic fundamentalism and the limits of modern nationalism, York,1989.

Editura Princetown University, Princetown, New Jersey, 1999.

10. Furet, Francois, Liniers, Antoine, Raymand, Philipe, Terrorisme et democratie, Fayard, 1985.

11. Gutteridee, William, The new terrorism, The garden press limited , London 1986

12. Kupperman, Robert si Kanen, Jeff, Avertisment find, Editura Doubleday, New



Războiul informațional al Federației Ruse

Russian Intelligence War

Mihai Ion Benga³

Asistăm la o metamorfozare a metodelor de confruntare dintre state. Timpul este foarte scurt, metodele se rafinează iar aceste metode sunt dificil de identificat. Subtilul ia locul evidentului iar soft power înlocuiește mitraliera. Este România o țintă într-un asemenea război și deține armele necesare să contraatace?

We are witnessing a metamorphosis of the methods of confrontation between states. The time is short, methods are refined and are more difficult to be identified. Obvious is replaced with subtle and soft power replaces the gun. Is Romania a target in this war and has the necessary weapons to counter?

Cuvinte cheie: război informațional, război hibrid, rafinare, schimbare, amenințare, alterarea deciziilor, cucerirea minților, niveluri de acțiune, doctrina Gherasimov, componentele războiului informațional.

³ membru al Grupului Studii de Securitate specializat în domeniul Federației Ruse și translator de limbi străine.

Concept orientativ

DEF: "crearea de realități alternative prin pervertirea adevărului obiectiv realizat pe argumente concrete, **răstălmăcirea** lui prin utilizarea de bucăți de adevăr combinate cu raționamente alterate, silogisme, propagandă, interpretare forțată totul culminând cu o plasă de minciuni." (Chifu, Nantoi 2016, p. 15).

Războiul capătă forme din în ce mai rafinate iar vechile paradigme politologice devin caduce în fața acestui tip de amenințare. Cucerirea minților apoi inimilor unei populații a surclasat cucerirea teritoriilor în sens clasic.

Bătălia narațiunilor alternative este noua arenă în care se dă lupta pentru acapararea centrului cognitiv și pentru deficitarea aparatului conceptual al țintei cu scopul precis de a inocula o idee dorită de furnizorul de informație. Publicul țintă este

atent evaluat și nișat iar fiecare grup are "doza sa de adevăr gata setat". O operațiune nu seamănă cu alta și la fiecare în parte se cunosc emoțiile, frustrările, așteptările, dezamăgirile.

Operațiunile psihologice, imaginile de impact, dezinformarea, propaganda au scop imperativ **crearea unei percepții predefinite**. (Chifu, Nantoi 2016, p. 16).

Pentru ochiul profan, percepția predefinită inoculată este o otravă deoarece înlocuiește realitatea sa subiectivă cu una artificială și în acest fel este alienat de real; coroborat cu lipsa gândirii critice, spectatorul de informație prefabricată este condamnat.

Războiul informational are scop ultim alterarea și blocarea deciziei de politică externă și apărare prin blocarea elementelor ce țin de securitatea unui stat prin determinarea unei

mase mari de oameni sa preseze decidenții să ia o decizie dorită de adversar. Publicul influențat are rolul esențial prin asmutarea acestuia împotriva autorității locale și promovarea unor idei exogene.

Niveluri de acțiune

Războiul în cauză se desfășoare pe trei niveluri distincte ca forță și eficacitate dar succesul total este când cele trei se combină.

1. Componenta vizibilă ce implică alterarea spațiului public în sfera media, social media și tot ce ține de internet iar la acest nivel se aplică și injecții subtile de informații ce decelează dreptul la libera exprimare, libera circulație a ideilor pentru a nu fi stopată operațiunea.
2. Componenta de lobby și Public Relations dacă purtătorul ales este o personalitate într-un domeniu sau Public Diplomacy dacă discutăm de un stat; se utilizează sume de bani pentru

cumpărarea unor idei lansate în spațiul public de către experți din domenii diferite, fiind obligatoriul ca aceștia să fie credibili, legitimi și să aibă impact la public. Practic, se ia un expert, se remunerează dar ideea lansată de el nu este creația analizei sale ci una dorită de plătitor. Spune ce este plătit să spună indiferent de ce crede despre subiect.

3. Componenta de psyops-operațiuni psihologice elaborate; este important efectul creat de informație în rândul publicului țintă prin augmentarea fricilor, prejudecăților, emoțiilor colective. Obiectivele sunt îndeplinite prin utilizarea știrilor false, experților dar nu prin declanșarea unei reacții imediate ci pregătirea mentalului vizat pentru evenimente viitoare; aceasta se învață prin programarea creierului să aibă o anumită reacție la stimuli informaționali gata inculcați de operațiunile trecute.

Combinatii de narațiuni, rascolirea istoriei, sădirea dubiilor, discutarea doar a părților vulnerabile, minciuni care să intre în inconștient,

exagerări, dezinformări sunt instrumente solide și reale prin care agresorul declanșează emoții ca frica, neputința, umilința sau speranța.

Metodologie clasică a războiului	Noua metodologie a războiului
-acțiunea militară începe după o declarație de război -ciocniri frontale între unități terestre -anihilarea forței de muncă, a rezistenței inamice și preluarea teritoriilor -distrugerea economică și anexarea teritoriilor -operațiuni de luptă pe sol, aer, apă -managementul trupelor după ierarhia clasică militară	-acțiunea militară începe pe timp de pace prin mobilizarea trupelor fără declarație de război -evitarea contactului direct și folosirea de trupe neconvenționale manevrabile -anihilarea militară și economică a inamicului prin lovituri-fulger în infrastructura strategică militară și civilă -utilizarea masivă a armelor de înaltă precizie, operațiunilor speciale, a roboticii și a armelor neconvenționale(lasere, radiații, unde scurte) -utilizarea civililor înarmați (4 civili la un soldat) -lovituri simultane în toate unitățile și facilitățile inamicului de pe teritoriul său -atacuri simultane la sol, aer, apă și în

	spațiul informațional -folosirea metodelor asimetrice și indirecte -managementul trupelor într-un climat informațional precis
--	---

Noua abordare a conflictelor a Federației Ruse-doctrină creată de generalul Valery Gherasimov(liderul generalilor din Rusia)

Conflictul din Ucraina a demonstrat că Federația Rusă poate surprinde prin ingeniozitate, eficiență și determinare. După ce au blocat trupele ucrainiene în propriile baze, forțele rusești au declanșat a doua fază operativă și anume războiul psihologic ce s-a materializat prin intimidare, mită și propagandă media pentru a demoraliza trupele adverse și pentru a câștiga fără să fie nevoie de foc armat.

Disciplina a fost un factor cheie în această confruntare pe lângă echipamentele moderne ale luptătorilor și ale vehiculelor blindate ușoare ce s-au strecurat pe lângă echipamentul greoi ucrainean. Rezultatul a fost o victorie facilă pentru trupele rusești prin operaționalizarea strategiilor comunicaționale, politice, psihologice și nu în ultimul rând, informaționale.

Componentele războiului informațional al Federației Ruse

În prima linie se situează promovarea directă a mesajului și versiunii sale prin clasică propagandă.

A doua componentă cuprinde semănarea îndoielii prin supradimensionarea evenimentelor, teoria conspirației, dileme artificiale, utilizarea falsului ce conduc la derutarea populației. Sunt fabricate acțiuni verosimile, cu sens dar construite pe fundație falsă nu cu scopul de a promova interese rusești ci pentru a crea o masă de manevră obișnuită cu practicile democratice și libere ce sunt suspicioase din fire și influențabile.

A treia componentă vizează construirea unui inamic comun pe plan intern pentru a ține națiunea unită (NATO, UE, SUA) și sunt lansate avalanșe de denigrare a credibilității acestora.

Al patrulea segment pregătește stări de spirit dorite de agresor bazate pe frici și emoții colective iar la momentul potrivit acestea vor fi activate și vor reacționa împotriva unui decident nedorit conform pregătirii prealabile ale operațiunii.

Al cincilea scop este chiar fabricarea trusei de operare informațională. În acest moment al operațiunii sunt identificați nemulțumiții și cei nedreptățiți de „sistemul democratic”, vor fi decelate greșeli de administrație și evenimente reale dar interpretate complet eronat cu intenție adăugând minciuni și dezinformări. Următorul pas este racolarea bazinului de sprijin și de manevră care vor avea rol de „cal troian” în interiorul unui stat, se va identifica trend-ul de moment al statului respectiv iar în final, cea mai complexă operație este selectarea, pregătirea, și setarea celor ce au fost convinși de produsul

fabricat, purtători ai virusului informațional.

Studii de caz-România țintă a războiului informațional

1. România sclav SUA

Antidot

Componentă a antidotului virusului informațional este **conștientizarea** existenței acestui război și înlăturarea oricăror dubii că el funcționează fără oprire. Lipsa de reacție în fața virusului poate edulcora reacțiile publicului și poate pierde controlul asupra spațiului media.

Pe termen lung soluția este **educația** și transparența instituțiilor specializate pentru crearea unor minți solide și cu anticorpi imune la otrava informațională, acestea trebuind dublate cu asumarea răspunderii clare a instituțiilor prin crearea de departamente specializate în identificare și contracarare.

Începând cu expansiunea NATO și menționarea acesteia în conceptul de securitare a Federației Ruse din anul 2000, presa de la răsărit a încercat să discrediteze SUA și NATO și să creeze o imagine nefavorabilă în rândul populației statelor ce ar putea deveni membre. Imaginea poate și atacată și din rândul populației pentru a îi subrezi coeziunea. În cazul de față, România este membru NATO și amfitrionul bazei militare SUA de la Deveselu deci poate fi o țintă prioritară.

Pe acest palier antiamericanismul se împarte în două sfere. Prima este încercarea de a propaga ura față de SUA și de valorile sale și a doua se referă la insatisfacția față de clasa politică autohtonă și întoarcerea acestora împotriva Statelor Unite. Aceasta presupune creionarea

clasei politice drept una servilă față de “colonizator” și implicit SUA ca pe o forță colonială ce are scop principal jefuirea României. Imaginea finală este portretizarea României drept “sclav SUA” dar nu prin surse oficiale ci din surse media independente sau prin rețele de socializare.

Exemplu:

<http://www.activenews.ro/externe/Alexander-Neu-deputat-german-SUA-vor-mentinerea-tensiunilor-cu-Rusia-si-au-vasali-docili-precum-Romania-si-Bulgaria-131793>

2. Scutul de la Deveselu-vector al războiului informațional al Rusiei

Scutul antirachetă este un subiect sensibil al relațiilor NATO-Rusia și incumbă implicita și România. Apariția acestui scut a provocat reacții virulente de la Kremlin la cel mai înalt nivel, adesea fiind discutat la cel mai înalt nivel chiar de domnul președinte Vladimir

Putin. Moscova precepe acest proiect defensiv ca o amenințare directă la capacitățile sale tactice și care poate deveni o ustensilă ofensivă. Masa de manevră informațională rusă a scris chiar despre posibilitatea ca un focos nuclear să lovească orașul Soci când președintele rus s-ar afla acolo. Această afirmație nu s-a bazat pe argumente logice ci doar pe detașarea nonșalantă de adevăr.

Exemplu:

<http://www.mediafax.ro/externe/avertismentul-rusiei-pentru-polonia-si-romania-daca-le-place-sa-fie-tinte-este-alegerea-lor-reactia-lui-victor-ponta-14495363>

Războiul informațional rus în mass-media românească

România membru NATO, al Uniunii Europene și gazda scutului de la Deveselu; iată trei motive solide ca să devină țintă

prioritară a unui război, informațional. Articole de amenințare la adresa României relativ numeroase se află pe site-ul PROTV și au ca scop presiunea pusă pe decidenți în viitor, neratându-se ocazia de a decela faptul că politica externă română este antagonică celei ruse.

Articolul la care voi face referire este cel în care Vladimir Putin i-ar fi spus lui Petro Porosenko că „dacă vreau, trupele ruse pot să ajungă în două zile nu doar la Kiev ci și la Vilnius, Riga sau București”(<http://stirileprotv.ro/stiri/international/putin-ar-fi-amenintat-ca-trimite-trupe-in-romania-daca-vreau-pot-sa-ajunga-in-doua-zile.html>); președintelui rus prin purtătorul său de cuvânt a declarat: „nu comentez semne de psihoză în masă”.

Acest gen de declarații produc impact într-un spațiu în care populația are reminescente

istorice și contemporane iar decidenții nu au forța necesară de a rezista presiunii însă nu trebuie luate adevăr absolut ci puse la îndoiala unui mix între senzaționalul jurnalistic și un context fierbinte ca războiul ruso-ucrainean.

Pe site-ul www.realitatea.net se găsesc de asemenea suficiente știri, 150 la număr despre Federația Rusă încât să merite menționat și este de remarcat că atitudinea acestui site nu a fost părtinitoare ci a balansat în majoritatea cazurilor afirmațiile Moscovei cu opiniile Vestului ceea ce denotă echilibru. Există, deși nu multe la număr, declarații ale oficialilor ruși încadrate în paragrafe scurte fără replica celorlalți iar acest fapt poate calchia involuntar într-o direcție nefastă percepția asupra Federației Ruse.

Este de apreciat că site-ul mai sus menționat a revocat din arhiva sa știri de genul: „români

sunt idioții SUA” sau „România nu ar rezista mai mult de 30 de minute într-un război cu Rusia”iar asta denotă că cineva este conștient de acest nou tip de război și previne efectele.

Concluzii

Acest război este cât se poate de prezent și este atât de sublim încât mulți își schimbă gândirea și nu își dau seama motivul. Instrumentele devin din ce în ce mai rafinate iar cel care nu ține pasul va deveni controlat de cel care dă tonul.

Bibliografie

Iulian Chifu, Oazu Nantoi, 2016, *Război informațional: tipizarea agresiunii informaționale a Federației Ruse*, Editura ISPRI „Ion I. C Brătianu”.

Vladimir Volkoff, 2009, *Tratat de dezinformare*, Editura Antet

Валери Герасимов, (доступ к 2016, 16 Января), Новые вызовы требуют переосмыслить формы и способы ведения боевых действий:
<http://www.vpk-news.ru/articles/14632>

Importanța cooperării sino-europene în contextul global actual

The importance of sino-european cooperation in the current global context

CIOBANU VLAD-ADRIAN⁴

Abstract

China's relation to the European Union is one of the most important, and this relation has been built to evolve both ways, bring forward mutual benefits to the two great global powers, under a dynamic world economy, in the search for new solutions and resources against a background of continuous geopolitical and diplomatic transformations.

Keywords: China, European Union, cooperation, agreements, support, reciprocity.

Relația Chinei cu Uniunea Europeană este una dintre cele mai importante, iar această relație a fost construită să evolueze în ambele sensuri, să aducă beneficii deopotrivă celor două mari puteri globale, în condițiile unei economii mondiale dinamice, în căutare de noi soluții și resurse pe fondul unor continue transformări geopolitice și diplomatice.

Cuvinte cheie: China, Uniunea Europeană, cooperare, acorduri, suport, reciprocitate.

⁴ Student licențiat în domeniul Economie și Afaceri Internaționale la Academia de Studii Economice din București-Facultatea de Relații Economice Internaționale (2013-2016) cu o lucrare de licență în "Relațiile economice dintre Uniunea Europeană și Republica Populară Chineză". În prezent student masterand la Universitatea București-Facultatea de Istorie, secția Tehnici Diplomatice (2016-prezent).

Democrația, drepturile omului și promovarea valorilor comune rămân principii fundamentale ale politicii Uniunii Europene și de o importanță centrală pentru relațiile bilaterale. UE încurajează dezvoltarea unei societăți civile depline, sănătoase și independente în China și sprijină eforturile de consolidare a statului de drept, o bază esențială pentru toate celelalte reforme. Astfel, R.P. Chineză va fi determinată să devină un partener activ și constructiv în Consiliul pentru Drepturile Omului, îmbrățișând valorile impuse de ONU, inclusiv Pactul internațional cu privire la drepturile politice și civile. Prin urmare, se urmăresc dialoguri la nivel înalt, mai concentrate, eficiente, cu rezultate concrete, mai ales în programul de reformă internă a Republicii Populare Chineze, vizând teme cum ar fi energia, mediul, respectarea standardelor sociale internaționale, asistențe pentru dezvoltare, precum și aspecte macroeconomice mai largi. În calitate de pioni importanți pe piețele energetice mondiale, blocul european

și China împărtășesc un interes și o responsabilitate comună în asigurarea securității și durabilității aprovizionării cu energie, îmbunătățirea eficienței și a atenuării impactului asupra mediului, al producției și a consumului de energie.

Prioritatea Uniunii Europene ar trebui să fie, astfel, de a asigura integrarea R.P. Chineze în piețele mondiale de energie și încurajarea acestora în a deveni un partener responsabil prin eforturile de îmbunătățire a transparenței și a fiabilității datelor privind energia și schimbul de informații, care vizează perfecționarea securității energetice în țările în curs de dezvoltare, inclusiv în Africa. UE ar trebui să împărtășească cu republica asiatică, experiența de reglementare pentru a preveni poluarea, de a proteja biodiversitatea, pentru a combate exploatarea forestieră ilegală și pentru gestionarea durabilă a resurselor piscicole și a guvernantei maritime.

R.P. Chineză și Uniunea Europeană au interes comun și în promovarea păcii și securității,

bazându-se pe un sistem eficient și multilateral care le împinge pe cele două să coopereze îndeaproape în cadrul ONU în scopul găsirii soluțiilor problemelor actuale, a crizelor emergente, combaterea terorismului și asigurarea securității prin menținerea unui dialog structurat privind Orientul Mijlociu, Africa și Asia de Est. Astfel, Uniunea Europeană are un interes clar în menținerea securității strategice în Asia de Est, bazându-se pe politica sa externă foarte eficientă prin elaborarea unor orientări publice benefice politicii sale. China joacă deja un rol-cheie, îmbunătățind relațiile cu vecinii săi, India, Rusia și cu alte state din Asia Centrală prin intermediul Organizației de Cooperare de la Shanghai, existând posibilități de îmbunătățire și a relațiilor chino-japoneze.

Cu toate acestea, în contextul cooperării bilaterale se au în vedere mai multe probleme din diverse domenii importante, cum ar fi transportul aerian și maritim, științe, tehnologie, macroeconomie, recurgându-se inclusiv la șapte

acorduri formale și numeroase dialoguri ce vizează schimb de experiență și opinii, rezultând astfel o cooperare pozitivă care urmărește avantajul reciproc, în sectorul științei și tehnologiei, China cheltuiește 1,5% din PIB-ul său, de aceea este direct interesată de un program de cercetare dinamică, fiind una dintre cele mai importante națiuni care participă la numeroasele programe de cercetare ale Uniunii Europene. Pentru a asigura avantajul reciproc, ambele părți depun eforturi să faciliteze mobilitatea cercetărilor, finanțarea participării lor în programe de cercetare, respectând un cadru juridic eficient în schimbul "people-to-people". Parlamentul European ar trebui să lărgască cooperarea cu Congresul Național al Poporului Chinez, consolidând astfel relațiile celor două puteri în schimburile culturale și de turism. Programul de cooperare al UE ar trebui să joace un rol puternic în sprijinirea parteneriatului și procesului de reformă al celei mai populate națiuni a lumii, dar acest program

trebuie calibrat cu atenție și mereu în curs de examinare.

Uniunea Europeană susține în continuare procesul intern de reformă politică și economică a R.P. Chineze, vizând respectarea pe deplin a drepturilor și libertăților fundamentale, garantarea statutului de drept. Astfel, alianța europeană va consolida cooperarea pentru a asigura o dezvoltare durabilă, să urmărească o politică de comerț echitabilă și robustă, să lucreze pentru a adăuga un echilibru relațiilor bilaterale și să sporească gradul de coordonare și de acțiuni comune.

Acorduri sino-europene

Până în prezent, baza legală pentru aceste relații a fost Acordul Comercial și de Cooperare din anul 1985, dar acest lucru nu mai reflectă amploarea și domeniul de aplicare al relațiilor, astfel că, la al 9-lea Summit dintre Uniunea Europeană și China, liderii au fost de acord să lanseze negocieri privind un nou acord de parteneriat extins și de cooperare

pentru a oferi un cadru unic, care să acopere întreaga gamă și complexitatea relațiilor bilaterale orientate spre viitor.

Pentru a sublinia mai bine importanța relațiilor lor, cei doi actori globali au convenit în anul 2003, un parteneriat strategic, care dincolo de diferențele care se mențin, se depun eforturi considerabile pentru gestionarea eficientă și realistă a acestuia în vederea impuneri celor două puteri și integrării în sistemul internațional. Acest parteneriat strategic strâns presupune și responsabilități reciproce în creștere, astfel încât să se urmărească interesele ambelor părți. Cooperând, cele două puteri își asumă roluri internaționale mai responsabile și mai dinamice, contribuind astfel, la un sistem eficient multilateral în oferta de soluții comune la problemele globale.

În cadrul Summit-ului China-UE din anul 2004, cele două au ajuns la o înțelegere. Uniunea Europeană sprijină rolul R.P. Chineze în activitatea din peninsula coreeană, obținând sprijinul

Chinei în problemele existente în cazul armelor nucleare iraniene. Se urmărește astfel consolidarea controlului exporturilor de echipamente și tehnologii, a armelor convenționale, de calibru mic și armament ușor, prin formarea funcționarilor vamali chinezi, avându-se în vedere experiența practică de punere în aplicare a normelor legislative UE privind exportul.

Concluzii

Putem ușor realiza importanța relațiilor internaționale euro-chineze numai dacă analizăm poziția pe care o au Uniunea Europeană și Republica Populară Chineză în economia mondială. UE, China, împreună cu Statele Unite ale Americii înregistrează, în prezent, jumătate din PIB-ul mondial. Raportându-ne la anul 2011, Uniunea Europeană deține 18.6% din PIB-ul mondial, Statele Unite ale Americii 17.1% și China 14.9% din PIB la nivel global. Lucrurile s-au schimbat în ultimii ani, astfel încât o analiză realizată în anul 2015 a

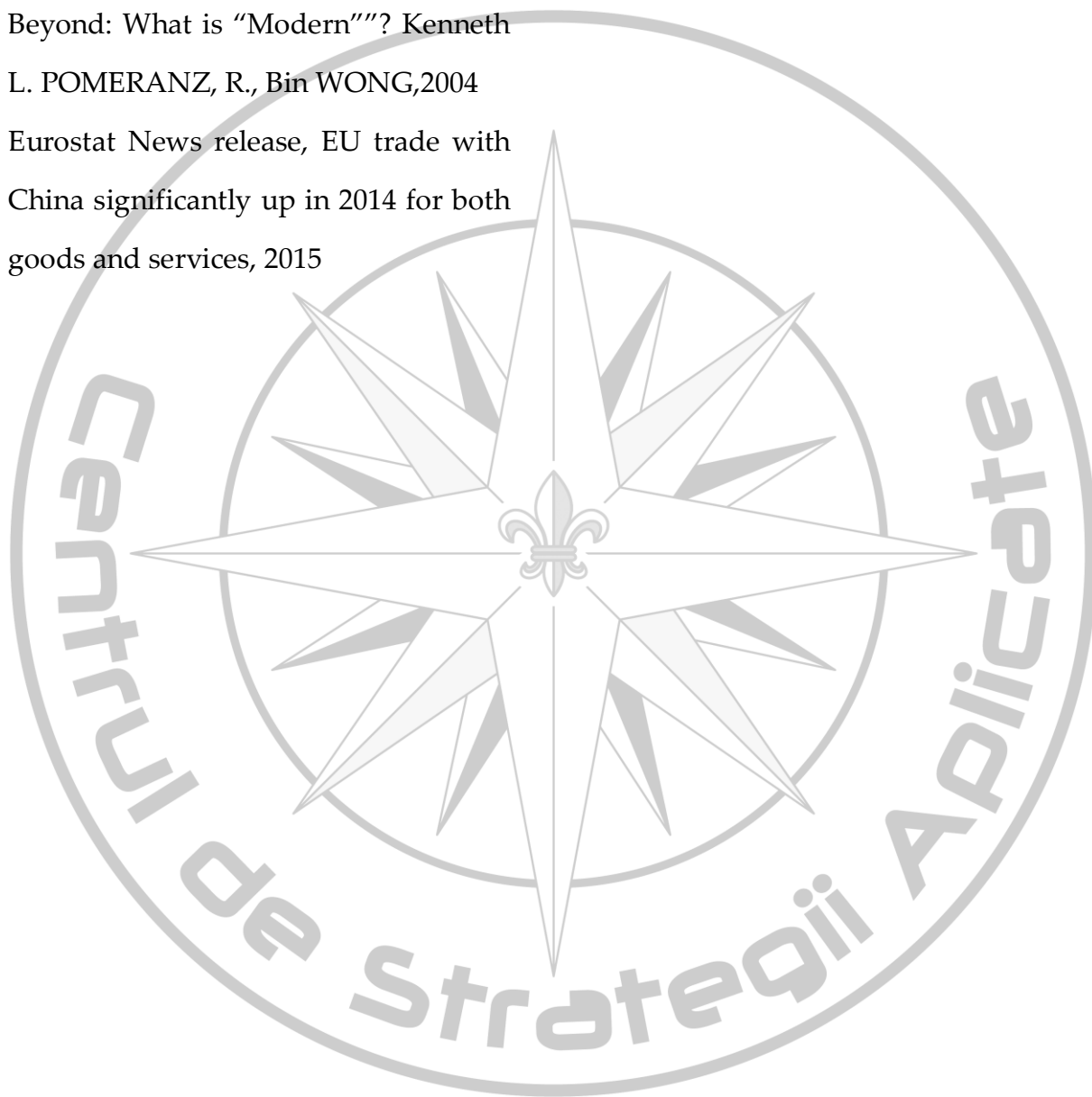
poziționat China pe prima poziție și Uniunea Europeană pe locul secund, fiecare cu un PIB estimat la peste 19 trilioane de dolari.

Astfel, este primordial de gestionat fluxul comercial dintre UE și uriașa națiune asiatică, precum și consolidarea dialogului constant dintre cele două puteri. Este esențial ca acest canal diplomatic să funcționeze pe deplin, fără interferențe conflictuale ce pot facilita o dispută între Occidentul european și Orientul chinez.

BIBLIOGRAFIE:

1. Michael LYNCH, Republica Populară Chineză după 1949 (*The People's Republic of China after 1949*) BIC ALL Publishing House, Bucharest, 2004
2. Gabriela – Carmen PASCARIU, Uniunea Europeană – Politici și piețe agricole (*European Union- agricultural policies and markets*) Economic Publishing House, Bucharest, 1999
3. Jacques PELKMANS, Integrare Europeană – Metode și Analiză

- Economică (*European integration-Economic analysis and methods*), Second Edition, European Institute of Romania, Bucharest, 2003
4. "China and Europe 1500-2000 and Beyond: What is "Modern""? Kenneth L. POMERANZ, R., Bin WONG, 2004
5. Eurostat News release, EU trade with China significantly up in 2014 for both goods and services, 2015
6. Eurostat News release, China now second trade partner of EU25, 2004
7. Eurostat News release, EU, US and China together account for half of world GDP, 2014



Recenzie de carte

Managementul diplomației economice, suport de curs – Universitatea Româno Americană, 2015

Marius Petrescu, Neculae Nabarjoiu, *Managementul informațiilor*, Editura Bibliotheca, 2006

Protecția informațiilor în misiuni externe

Delia Ioana COSTAN/LENGHEL

Cuvinte cheie: *negocierea în diplomatie și protecția informațiilor*

The two above texts are highly important because they address the problems of economic diplomacy in a way which international economic cooperation contributes as a complementary factor to economic growth,, to the economic and social progress of each country, giving the opportunity to harmonize the interests of different states based on the principle of mutual benefit and the way In which the diplomatic system works in the modern period and its special role in the promotion of Romania's foreign policy. They deal with the issues of important practice in diplomatic activity, such as classified information and its protection. Several important themes in diplomatic work are discussed, such as negotiation techniques used in diplomacy.

In conclusion, the two texts submitted to the analysis bring new approaches in the economic diplomacy regarding the successful involvement and achievement of the foreign policy of the state in support of the economic development through the integration of the country's economy into the international system of economic relations.

Diplomația economică

reprezintă cadrul eficient de cooperare instituțională, în vederea realizării demersurilor legate de promovarea obiectivelor economice ale României în străinătate, respectiv funcția care face legătura între demersurile politicii externe și bunăstarea economică a cetățenilor. Aceasta, are ca obiectiv utilizarea tuturor instrumentelor de politică externă pentru **promovarea intereselor economice** ale tuturor întreprinzătorilor români și în aceeași măsură a statului român.

În cadrul Ministerului de Afaceri Externe funcționează **Direcția de Diplomatie Economică**, care este interfața între reprezentanțele diplomatice ale României în străinătate, mediul de afaceri și alte instituții cu atribuții pe plan economic.

Un obiectiv important al diplomației economice îl reprezintă promovarea intereselor economice românești în străinătate care presupune următoarele acțiuni:

- lobby pentru facilitarea expansiunii firmelor românești în străinătate;

- **negocierea și medierea informațiilor** și a contactelor necesare pentru oamenii de afaceri români;

- facilitarea dialogului între oamenii de afaceri români și misiunile diplomatice străine la București;

- organizarea de întâlniri cu reprezentanți ai mediului de afaceri pentru identificarea tipurilor de sprijin necesar;

- organizarea de seminarii, conferințe și alte reuniuni;

- **protecția informațiilor clasificate** în misiuni externe;

- elaborarea unei strategii, precum și a unui **plan de acțiune** în scopul promovării intereselor economice ale României;

- distribuirea **de informații cu caracter economic** pentru mediul de afaceri.

Abordez ca un aspect important al **diplomației economice** problema extinderii companiilor românești în regiune și menționez că o țară nu este competitivă atâta timp cât nu este caracterizată de o **economie deschisă**, caracterizată prin creșterea ponderii exportului și importului în produsul intern brut. Ea presupune o eliminare treptată a barierelor protecționiste, o liberalizare a întregii economii pentru a permite concurența internă și internațională. De asemenea, deschiderea unei economii se face odată cu impulsivarea fluxurilor de capital financiar, de capital fix, a fluxurilor bilaterale cu restul lumii de bunuri și servicii, odată cu promovarea schimburilor informaționale, inclusiv a informațiilor clasificate, cu alte țări.

În accepțiunea sa de activitate de purtare a raporturilor unui stat cu un alt stat sau grupuri de state, prin mijloace sau căi oficiale, **diplomația îndeplinește o multitudine de funcții**, care ar putea fi sintetizate după cum urmează:

Reprezentarea, de fapt dreptul de reprezentare este inerent suveranității. Prin urmare numai statele suverane pot trimite agenți diplomatici care să le reprezinte în raporturile cu alte state sau cu alte instituții cu personalitate juridică internațională. Pierderea suveranității duce automat la pierderea dreptului de reprezentare. Convenția de la Viena din 1961 privind relațiile diplomatice plasează pe primul loc între funcțiile unei misiuni diplomatice pe aceea de „a reprezenta statul acreditant în statul acreditar” (articolul 3, alinatul a). Reprezentarea impune, de asemenea, respectarea unor reguli de ceremonial, norme de curtoazie și politețe, menite să asigure un cadru propice dialogului între reprezentanții statelor, ca și respectarea egalității în drepturi dintre state.

Aplicarea și înfăptuirea politicii externe a statului reprezintă o funcție, o tehnică sau un instrument de punere în practică a acestei politici externe a statului, așa cum este elaborată, fără modificări.

Protecția intereselor statului și ale cetățenilor săi, funcție a misiunii diplomatice expres definită în Convenția de la Viena din 1961, care, prevede a ocroti în statul acreditar interesele statului acreditant și ale cetățenilor săi, în limitele admise de Dreptul Internațional". Protecția cetățenilor unui stat în străinătate a fost în mod tradițional considerată ca fiind o funcție a consulilor. În ceea ce privește protecția pe care diplomația este chemată să o asigure intereselor statului acreditar în statul acreditar, ea trebuie exercitată în termeni generali, urmărindu-se în principal aspecte privind păstrarea bunului renume, a demnității și onoarei statului acreditar în statul acreditar și urmărirea îndeplinirii întocmai, cu buna credință, a înțelegerilor încheiate între statul acreditar și cel acreditar. Când este vorba de **informații clasificate**, reprezentanții diplomatici sunt obligați să aplice întocmai prevederile legii (pentru România Legea 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate) și hotărârilor de guvern în domeniu (la noi HG 585

și HG 353, ambele din 2002). Există protocoale de asigurare reciprocă a protecției informațiilor clasificate, **așadar orice încălcare a prevederilor acestora poate conduce la conflicte diplomatice.**

Negocierea în diplomatie este poate una din cele mai importante funcții ale diplomației, în îndeplinirea menirii sale de a pune în practică politica externă. Dintre toate procedeele, negocierea este fără îndoială cea care se identifica cel mai mult cu diplomația, în așa măsură încât, adesea, un „bun negociator” este sinonim cu un „bun diplomat”. În esență, negocierea este confruntarea dintre voințele suverane cu scopul de a ajunge la un acord în problemele de interes comun, pe cale pașnică și pe calea compromisurilor de o parte și de alta. **În negocierea diplomatică distingem trei faze:**

- prima fază a **pre-negocierilor**, care începe prin stabilirea contactului între părți - o fază extrem de importantă în special în situațiile de tensiune în care părțile au suspendat

orice raporturi între ele; în această fază între reprezentanții părților au loc întâlniri, discuții, schimburi de păreri, astfel încât părțile să ajungă să-și cunoască reciproc pozițiile;

- faza a doua a **negocierilor propriu-zise** - în care părțile se angajează efectiv în identificarea acordului în problemele care fac obiectul negocierii, care a fost precis stabilit; este faza în care o acțiune politică se transformă într-un act de drept internațional;

- faza a treia a **post-negocierilor** - în care se discută textul acordului care reglementează diferendul sau înțelegerea intervenită între părți în problema negociată.

Conceptul contemporan de negociere cuprinde elementul de tranzacție, de acomodare și salvagardare a intereselor ambelor părți, cu scopul de a se obține rezultate durabile. Rezultatele unei negocieri în care o parte profită de o poziție momentană mai puternică sau de o conjunctură favorabilă, pentru a impune acceptarea de către cealaltă

parte a unei anumite rezolvări, nesocotindu-i interese fundamentale, nu pot fi decât precare. Este de așteptat ca la proxima ocazie care se va ivi, partea lezată să repună în discuție rezultatele negocierii. Ori, un asemenea tip de negocieri nu poate decât să conducă la instabilitate în relațiile internaționale.

Desigur, nu există o formulă pentru succesul negocierii, care să fie aplicabilă ca un panaceu negocierilor în general, data fiind varietatea extremă a subiectelor de negociere, ca și a părților care intra în negociere.

Maniera de negociere depinde în mare măsură de negociator; ea este eminamente personală și subiectivă. Cu toate acestea, un negociator trebuie să întrunească un număr de condiții esențiale pentru a încheia cu succes o negociere, între care:

- stăpânirea temeinică a subiectului negocierii, inclusiv a istoricului fiecărei probleme, prin studierea amănunțită a dosarului problemelor ce urmează a fi negociate;

- cunoașterea intențiilor profunde ale partenerului de negociere, pentru a putea distinge între pretexte și dificultăți reale ale acestuia, ca și informarea cât mai completă asupra personalității celui cu care se poartă negocierea - temperament, reacții previzibile, orizont cultural, argumente la care este sensibil ș.a.;

- asigurarea unei documentări corespunzătoare, asupra tuturor aspectelor subiectului supus negocierii;

- asigurarea serviciilor unor consilieri și experți pentru diversele aspecte ale subiectului de negociere;

- prezentarea cu claritate a pozițiilor propriului guvern; apărarea lor cu fermitate, atunci când sunt în joc interese majore, și capacitatea de a discerne pozițiile susceptibile de compromis și concesi, pentru a veni în întâmpinarea aspirațiilor legitime ale celeilalte părți.

Rezultatele negocierii se consemnează, de regulă, într-un document. Dacă negociatorii au împuternicirile necesare, el poate fi semnat pe loc, la încheierea negocierii.

Dacă nu au asemenea împuterniciri, negociatorii pot conveni adoptarea *ad referendum* a documentului, adică sub rezerva aprobării lui de către fiecare dintre guverne. Ar mai trebui făcută distincția între negocieri și discuții. Negocierile presupun un acord prealabil între părți de a căuta împreună soluția unei probleme date. Discuțiile diplomatice sunt doar un contact verbal, o confruntare de idei sau un schimb de păreri, care nu urmăresc neapărat realizarea unui acord.

Observarea și informarea

Înseamnă a se informa prin toate mijloacele licite despre condițiile și evoluția evenimentelor din statul acreditar și a raporta cu privire la aceasta guvernului statului acreditar. Pentru aceasta este extrem de important ca misiunea diplomatică să cunoască bine realitatea politică, socială și economică locală, să fie la curent cu proiectele de dezvoltare ale guvernului statului acreditar, precum și cu obiectivele și metodele sale de politică externă și, în general, să

identifice orice evoluții din statul acreditat care ar putea influența, în bine sau în rău, relațiile cu statul acreditant. În lumina celor de mai sus, **sursele de informare ale agenților diplomatici** sunt în principal:

- convorbiri cu oficialitățile statului acreditat, centrale și locale;
- vizite speciale în scopuri de informare, la Ministerul de Externe;
- urmărirea dezbaterilor parlamentare și a altor manifestări publice la care participă oficialități ale statului acreditat, în care acestea iau cuvântul sau iau parte la lucrări;
- știrile și comentariile din mijloacele de informare în masă din statul acreditat – agenții de presă, ziare, reviste, radio, televiziune;
- întâlniri cu colegii din corpul diplomatic, pentru schimburi de informații.

În statele democratice, sunt firește contactele agenților diplomatici și cu reprezentanții formațiunilor politice de opoziție, dat fiind că acestea fie că au fost, fie pot veni oricând la

guvenare, și, în consecință, sunt interesate în relațiile internaționale ale statului acreditat.

O îndatorire de bază a misiunii diplomatice în exercitarea **funcției de observare și informare** este aceea de a raporta informațiile obținute cu maximă obiectivitate, chiar dacă ele ar fi neplăcute pentru autoritățile statului acreditant, astfel încât să permită acestora evaluări asupra unor date reale.

Dacă procedeele folosite pentru obținerea de informații sunt anormale, îndeosebi pentru **date sensibile**, cum ar fi cele cu **caracter militar**, activitatea începe să semene cu spionajul. Pentru o misiune diplomatică, o asemenea practică este ilegală și ilicită. Este însă adevărat că, în perioade internaționale mai tulburi, cum a fost perioada Războiului Rece, adeseori statele aflate în tabere opuse au folosit **acoperirea diplomatică** pentru agenții lor secreți, dat fiind că, în această postură, riscul pe care îl au agenții prinși este doar acela de a fi expulzați din statul acreditat. Ceea ce nu este acceptabil în

activitatea normală a exercitării funcțiilor diplomatice este **culegerea clandestină de informații**, inclusiv obținerea de informații de la agenți plătiți.

Diplomații sunt persoane foarte bine pregătite, verificate riguros pentru a avea **acces la informații clasificate** în orice formă s-ar prezenta: în **documente**, în **informații în format electronic**, în cele care țin de **securitate fizică sau industrială**.

În misiuni externe incidentele de securitate pot avea urmări incommensurabile, **pot afecta relațiile diplomatice dintre state**. De aceea, pregătirea diplomaților pentru a se adapta oricărei situații și a acționa în timp scurt, cu competență, conform misiunii și mandatului stabilit. În **lucru cu informații clasificate** nu au ce căuta persoane nepregătite la specificul misiunii și culturii țării gazdă, oamenii numiți politic fără să se justifice profesional sau pe criterii de amicitie. Să înțelegem bine, ce facem cu informațiile clasificate pe teritoriul României este treaba statului român,

când e vorba de **NATO și UE**, facem ce cer aceste forumuri, pe baza **Protocoalelor privind protecția informațiilor clasificate**.

Protejarea relațiilor dintre state

are ca obiectiv statornicirea unor relații prietenești între state, diplomația are, de asemenea, funcția de a aborda întotdeauna de o manieră pozitivă problemele care apar și de a înlătura dificultățile și obstacolele care survin în relațiile dintre două sau mai multe state.

Această funcție se poate realiza punându-se în valoare toate mijloacele specifice și avantajele pe care Dreptul Diplomatic le-a creat agenților diplomatici, care trebuie să colaboreze și să caute soluții chiar și atunci când statele lor se află pe poziții diametral opuse sau chiar pe picior de război. Mai mult decât atât, **diplomația poate juca un rol preventiv** extrem de important, sesizând din timp evoluțiile care ar putea determina deteriorarea raporturilor dintre state și cautând soluții care să aplaneze divergențele și

neînțelegerile încă din faza lor incipientă.

Diplomația preventivă capătă astăzi un loc tot mai important în preocupările statelor, îndeosebi în cadrul structurilor multilaterale cum sunt Organizația Națiunilor Unite, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Uniunea Europeană și Alianța Atlanticului de Nord. Ea își propune ca, prin **măsuri practice de bune oficii și mediere**, ca și prin încheierea unor acorduri între statele interesate să preîntâmpine evoluții care ar putea genera în confruntări militare.

Așadar,

Cunoștințele de specialitate - absolut necesare oricărui diplomat de profesie – îndeosebi în **negocieri diplomatice** și în **managementul informațiilor**, trebuie completate de

arta acestuia de „a le valorifica cât mai bine cu putință”, în condițiile în care „cu tactul diplomatic de care trebuie să dea dovadă” și prin „eleganța limbii” se impune în fața partenerilor.

În circumstanțele actuale, **diplomația economică ocupă un loc tot mai important în relațiile internaționale**. Globalizarea tot mai accentuată a economiei obligă statele să practice o diplomație care să le protejeze și promoveze cât mai bine interesele, astfel încât - în acest sistem global care se structurează în prezent – fiecare popor să-și ocupe locul pe care îl merită. Având în vedere dificultățile cu care se confruntă fiecare națiune în perspectiva ocupării unui asemenea loc, factorii politici de decizie au obligația să acorde atenția cuvenită negocierilor în diplomația economică, folosind în derularea lor cei mai pregătiți diplomați.

Recenzie de carte

Ionuț RITEȘ (CSA)

"Informații Clasificate", volum apărut sub semnătura lui Vasile Adrian Cămărășan la editura CA Publishing din Cluj-Napoca în anul 2013, reprezintă în fapt un manual, o abordare de referință în ceea ce privește cultura de securitate pe linia protecției informațiilor clasificate.

Scopul lucrării este de a promova un model de aplicare a standardelor actuale de securitate și de formare a unei Culturi de Securitate (Security Culture), absolut necesară în actuala etapă de dezvoltare a societății, aflată în permanentă căutare de informații, în general, de informații sensibile ori nedestinate publicității, în special.

Lucrarea prezintă câteva metode pentru contracararea noilor tipuri de amenințări, riscuri și vulnerabilități, la adresa siguranței documentelor clasificate care, aplicate cu strictețe de

către personalul autorizat, reduc substanțial ori chiar elimină riscurile de scurgere a informațiilor clasificate către terți interesați.

Problema protecției informațiilor sensibile, aparent actuală, reprezintă un aspect care s-a manifestat practic încă de la apariția speciei umane, iar în zilele noastre pregătirea pentru protejarea acestora este realizată de părinți încă de când copii au vârste fragede. Această lucrare însă, împinge formarea primară direct în zona academică, iar însușirea acestora este practic obligatorie pentru toți cei care își desfășoară activitatea în zona informațiilor nedestinate publicității.

Volumul tratează o mare parte din domeniul protecției informațiilor clasificate, prezentând noțiuni privind

conceptul de securitate, managementul riscurilor, informația clasificată ca parte componentă a securității naționale, mijloace și metode privind protecția informațiilor clasificate, lucrul cu documentele clasificate, cadrul legislativ național și internațional, iar în final educația de securitate prin conștientizarea riscurilor și vulnerabilităților la adresa siguranței naționale.

INFOSEC, ca parte componentă a protecției informațiilor clasificate, stocate sau transmise prin sisteme informatice și de comunicații, este de asemenea tratat împreună cu toate componentele sale.

Securitatea industrială, specifică componentei private a societății, arată că nu doar persoanele ce reprezintă statul gestionează informații clasificate, ele putând fi încredințate și unor entități private cu respectarea principiului "nevoii de a cunoaște".

Totodată, lucrarea face o conexiune între informațiile naționale clasificate și informațiile clasificate NATO și UE, evidențiind similitudinea practicilor de protecție în domeniu.

Deși progresele tehnologice conduc la ideea de siguranță în domeniul protecției informațiilor clasificate, veriga slabă a scurgerilor de informații rămâne în final individul, motiv pentru care selecția și pregătirea personalului rămâne unul dintre factorii decisivi ai protejării secretului de stat. În acest mod autorul lucrării a decis să își termine lucrarea, prin sublinierea importanței selecției persoanelor care înțeleg valorile sociale, capabile totodată să asimileze și să înțeleagă o legislație stufoasă și, în același timp, să își asume riscurile în calitate de păstrători ai informațiilor secrete de stat.

Lipsa culturii de securitate la nivelul mediului social, în raport cu noile riscuri și amenințări asimetrice, atât la adresa securității personale, cât și a

celel de grup, reclamă necesitatea
acestei lucrări în zona de formare,
absolut necesară în realizarea educației
de securitate, care compune
dimensiunea subiectivă a culturii de
securitate.



Revista CSA – Criterii de publicare

Criterii de redactare a articolului în revista „Diplomacy & Intelligence”

Articolul trebuie să pornească de la o ipoteză sau întrebare de cercetare în cadrul domeniului disciplinar al științelor sociale, politice, economice, a relațiilor internaționale și de securitate și/sau să urmărească tematici relevante pentru societatea internațională și românească contemporană. Articolul trebuie să ofere contribuții originale de cercetare empirică și/sau teoretică.

Criterii formale

Articolul trebuie să respecte următoarele criterii formale:

3 -7 pagini
Font Palatina Linotype cu caracter de 12, cu diacritice
Spațiere la 1,5 rânduri
Indent 2 dreapta/stânga

Structura articolului:

Numele și Prenumele autorului (o scurtă biografie – 2-3 rânduri)
Abstract – 5-10 rânduri – Română și Engleză/Franceză
Cuvinte cheie
Corpul articolului
Concluzii

Reguli de citare:

Citare în text

Volum de autor

(Mandelbaum 2002, p.23) sau pentru mai multe pagini – (Mandelbaum 2002, pp.23-25)

La Bibliografie se citează astfel

Mandelbaum, Michael 2002. The ideas that conquered the world: Peace, democracy, and free markets in the twenty-first century. New York: Public Affairs.

Articol în jurnal academic

Citare în text

(Lipson 1991, p.32)

Bibliografie

Lipson, Charles 1991. Why are some international agreements informal? International organization, 45, 495–538.

Capitol în volum colectiv

Citare în text

(Keohane 1983)

Bibliografie

Keohane, Robert. 1983. “The Demand for International Regimes.” In International Regimes, ed. Stephen Krasner, 56–67. Ithaca, NY: Cornell University Press.

Articolele vor fi trimise pe adresa valeriua@gmail.com și vor fi supuse atenției Consiliului Științific pentru obținerea acceptului de publicare.

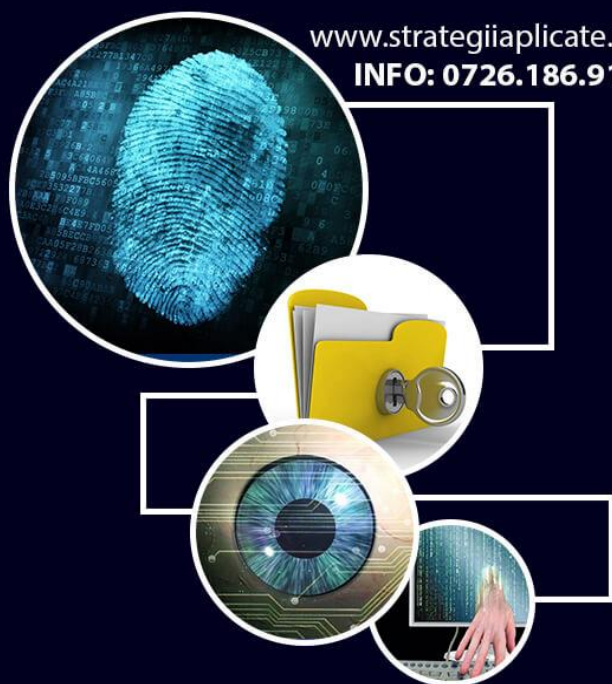
Opiniile exprimate în textele publicate aparțin autorilor și nu reprezintă punctele de vedere ale CSA. Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate. Drepturile de autor rămân în proprietatea autorilor.



Protecția informațiilor clasificate



- Accesează cursul pe <https://csa.moodle.ro/> ●



www.strategiiaplicate.ro
INFO: 0726.186.911

Username

Workshop deschis ****

Password

*****Lect. Ionuț Riteș****

Durată curs: În funcție de timpul cursantului,
dar nu mai mult de două săptămâni.

Cost curs: 200 Lei/persoană

Coordonator proiect: Valeriu Antonovici
Inscrierile se fac pe platforma de cursuri online la adresa: <https://csa.moodle.ro>
La finalul cursurilor, participanții vor obține un certificat de absolvire.

